

PERSPECTIEF OP
BINNENSPOORT **PUTTEN**

EINDRAPPORT | 5 september 2019 | HEMM

HEMM

e e n v o u d

b e v l o g e n h e i d

v a k m a n s c h a p

INHOUDSOPGAVE

Hoofdstuk 1 OPDRACHT	4
Hoofdstuk 2 KWALITEIT	8
Hoofdstuk 3 BALANS	11
Hoofdstuk 4 ONTWIKKELINGEN	39
Hoofdstuk 5 EFFICIËNTIE	43
Hoofdstuk 6 UITBREIDINGSBEHOEFTE	46
Hoofdstuk 7 OPLOSSINGEN	52
Hoofdstuk 8 FINANCIËLE CONSEQUENTIES	59
Hoofdstuk 9 SLOTOVERWEGINGEN	66

1. OPDRACHT

H. van H.
Al 70 jaar voor uw radio en tv maar o
Steenstraat 11 Arnhem en Bakker
www.vanhuner.nl

OPDRACHT

In opdracht van de gemeente Putten is onderzoek gedaan naar de volgende onderwerpen:

Kwaliteit	Wat is de kwaliteit van bestaande binnensportaccommodaties?
Balans	Is bij de vraag naar en aanbod van binnensportaccommodaties sprake van een evenwicht, tekort of overschot?
Ontwikkelingen	Hoe ziet de toekomstige ontwikkeling van de bezetting eruit vanuit onderwijs, sportverenigingen en overige gebruikers? Welke trends en ontwikkelingen kunnen effect hebben op sportaccommodaties?
Efficiëntie	Is de 'juiste sport' in de 'juiste accommodatie' ge huisvest of is sprake van een onlogische of ongewenste match?
Uitbreiding	Is uitbreiding van de binnensportaccommodatie op korte, middellange of lange termijn gewenst?
Oplossingen	Wat is het toekomstperspectief van de binnensportaccommodaties en welke oplossingsscenario's zijn mogelijk?
Financiën	Wat zijn de financiële consequenties van de mogelijke scenario's en welke uitgangspunten en (rand)voorwaarden gelden hierbij?

De sporthallen De Putter Eng en De Meeuwen raken op leeftijd. Tegelijkertijd is er een aanhoudende vraag vanuit de verenigingssport naar meer binnensportruimte. Dit is aanleiding voor een nader onderzoek naar de binnensport in Putten, zoals ook verwoord in het coalitieakkoord van het huidige college van B&W.

HUIDIGE BINNENSPORTCAPACITEIT PUTTEN

Aanwezige binnensportcapaciteit

- Sporthal De Putter Eng (incl. Orion zaal)
- Sporthal De Meeuwen
- Gymzaal Groevenbeek
- Gymzaal Van Damschool

Sporthal De Putter Eng (incl. Orion zaal)

De oefenvloer van deze sporthal meet 1.175 m² (42x28). De zaal kan middels scheidingswanden in drie delen worden gedeeld. Twee daarvan worden overdag gebruikt door het basisonderwijs, één zaaldeel door Groevenbeek. De Orionzaal is een aparte gymzaal bij sporthal De Putter Eng. Deze zaal is kleiner dan een normale gymzaal. De Orion zaal is momenteel exclusief beschikbaar voor gymnastiekvereniging Orion en wordt niet inzet voor het onderwijs en voor andere activiteiten / verenigingen.

Sporthal De Meeuwen

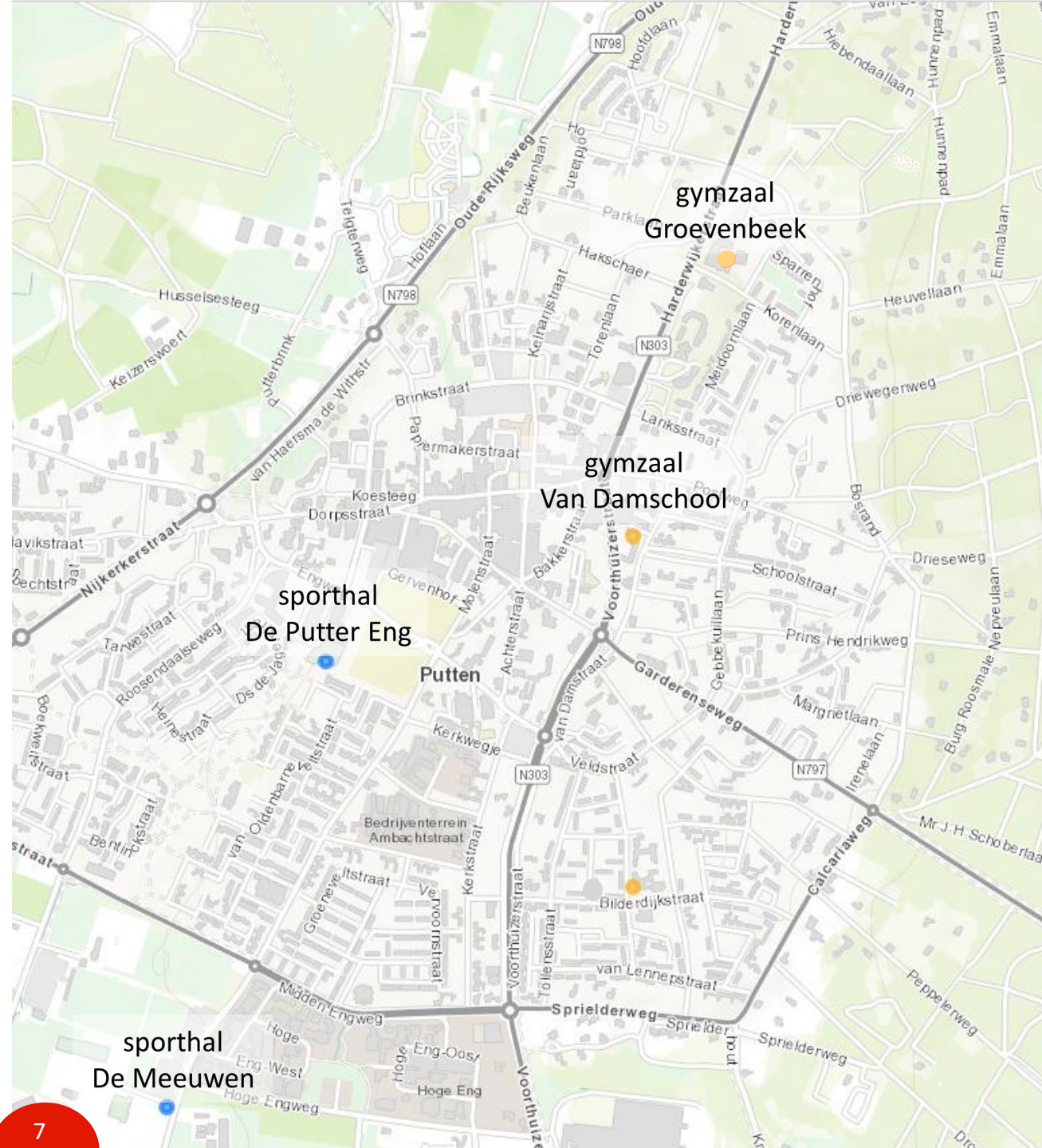
De oefenvloer van deze sporthal bedraagt 1.219 m² (46x26,5). De zaal kan in twee delen worden gedeeld. Beide zijn beschikbaar voor het basisonderwijs.

Gymzaal Van Damschool

De oefenvloer van deze gymzaal bedraagt 181 m². Formeel gezien is deze gymzaal kleiner dan de norm van 252 m², maar omdat het een oude gymzaal is, is deze omvang geoorloofd voor het basisonderwijs.

Gymzaal Groevenbeek

Groevenbeek heeft 1 gymzaal van 252 m².

2. KWALITEIT

Wat is de kwaliteit van de bestaande binnensportaccommodaties?

deJong&Laan
Ondernemende Accountants

ABN-AMRO

ABN AMRO

14:56
thuis ... gasten

KWALITEIT ACCOMMODATIES

Technische staat

De Antea Groep heeft begin januari 2019 inspectierapporten opgesteld van de huidige onderhoudsstaat en de te verwachten onderhoudswerkzaamheden aan beide sporthallen. De vier binnensportaccommodaties in de gemeente Putten (sporthal De Putter Eng, sporthal De Meeuwen, gymzaal Van Damschool en gymzaal Groevenbeek) staan er technisch gezien goed voor. In de periode 2019-2028 gaat het om de volgende onderhoudsbedragen:

• Sporthal de Meeuwen	€ 1.010.000	gemiddeld € 101.000 per jaar
• Gymzaal Orion	€ 338.000	gemiddeld € 33.800 per jaar
• Sporthal de Putter Eng	€ 1.089.000	gemiddeld 108.900 per jaar
• <i>Totaal</i>	€ 2.437.000	<i>gemiddeld € 243.700 per jaar</i>

Perspectief

Bij bovenstaande geraamde onderhoudsbedragen is geen rekening gehouden met levensduurverlenging via functionele verbeteringen, grootschalige renovatie of verduurzaming. Via de uitvoering van enkel groot onderhoud kunnen beide sporthallen naar verwachting *technisch gezien* nog een jaar of twintig mee. Hetzelfde geldt voor gymzaal van Damschool (waarbij het vervangen van de sportvloer wel eerder aan de orde is) en gymzaal Groevenbeek.

Zonder uitzondering bevinden de vier binnensportaccommodaties zich in een goede technische en functionele staat. De wenselijkheid van het verduurzamen van de accommodaties is onderwerp van nadere studie.

3. BALANS

Is bij de vraag naar en het aanbod van binnensportaccommodaties sprake van een evenwicht, tekort of overschot?

BESCHIKBARE
CAPACITEIT

In Putten is momenteel de volgende binnensportcapaciteit beschikbaar:

• De Putter Eng	1 sporthal	3 zaaldelen
• De Putter Eng - Orion Zaal	1 gymzaal	1 zaaldeel
• De Meeuwen	1 sporthal	2 zaaldelen
• Gymzaal van Damschool	1 gymzaal	1 zaaldeel
• Gymzaal Groevenbeek	1 gymzaal	1 zaaldeel
• Totaal	2 sporthallen	8 zaaldelen
	3 gymzalen	

Opmerkingen hierbij:

- De gymzaal bij de Van Damschool is kleiner dan de normatieve omvang van 252 m² voor het bewegingsonderwijs, maar wel geoorloofd voor het basisonderwijs.
- Gymnastiekvereniging Orion heeft momenteel het alleenrecht voor het gebruik van de Orionzaal. Deze zaal wordt niet ingezet voor het onderwijs of andere verenigingen.
- Korfbalvereniging De Meeuwen heeft buiten schooltijd nagenoeg het alleenrecht voor het gebruik van sporthal De Meeuwen. Alleen op maandagavond (en incidenteel op zaterdag) kan er door andere verenigingen gebruikt worden gemaakt van deze hal. Sporthal De Meeuwen is daarmee eigenlijk een verenigingshal. Voor alle andere binnensportverenigingen is alleen sporthal De Putter Eng beschikbaar.

BESCHIKBARE CAPACITEIT

In totaal zijn er 2 sporthallen en 3 gymzalen in Putten, waarvan 1 sporthal en 1 gymzaal nagenoeg volledig in gebruik zijn bij twee verenigingen.

Voor het berekenen van de totale beschikbare capaciteit in Putten in uren, kunnen twee verschillende berekeningsgrondslagen worden gehanteerd:

(1) Maximaal mogelijke bezetting

De maximale bezetting gaat uit van een hoge bezetting gedurende alle dagen van de week, ook op zogeheten ‘incourante’ tijden. Denk hierbij aan de bezetting op de zondagen en gedurende wekdagen van 16.00-18.00 uur, een tijdstip waarop het voor veel verenigingen lastig is om coaches en of sporters te mobiliseren.

(2) Realistische bezetting

In de praktijk kan het zijn dat er lokale omstandigheden of keuzes zijn die ervoor zorgen dat de ‘realistische bezetting’ lager ligt dan de maximaal mogelijke bezetting. Denk hierbij aan afspraken over maximale eindtijden, zondagsluiting en momenten die nodig zijn voor schoonmaak en onderhoud.

In het vervolg van deze analyse gaan we alleen uit van de ‘realistische bezetting’, omdat de maximaal mogelijke bezetting als ongewenst voor de gemeente Putten wordt beschouwd, zowel voor het onderwijs als voor het verenigingsleven. Achtereenvolgens komen op de volgende pagina’s aan de orde: het beschikbaar aantal uren voor onderwijs, voor sportverenigingen en voor het totaal.

BESCHIKBAAR AANTAL UREN

Voor het bepalen van de beschikbare capaciteit wordt in deze analyse de realistische bezetting aangehouden.

BESCHIKBAAR AANTAL UREN ONDERWIJS

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het beschikbaar stellen van voldoende ruimte voor het bewegingsonderwijs van het primair, speciaal en voortgezet onderwijs. Voor het aantal uren dat wekelijks bewegingsonderwijs kan worden gegeven door de scholen, gelden landelijke normen. Uitgangspunten die we in deze analyse hanteren voor een realistische bezetting van bewegingsonderwijs:

- De Orionzaal wordt in de praktijk niet ingezet voor het onderwijs (beperkte omvang, alleenrecht bij Orion), zodat deze vervalt in de berekening.
- Een realistische bezetting voor het voortgezet onderwijs is 32 klokuren per week. Voor het basisonderwijs gaan we uit van 26 klokuren per week.
- Wat betreft het aantal weken per jaar gaan we uit van 35 weken in plaats van 40 weken, omdat ook buiten bewegingsonderwijs wordt gegeven.
- Het middelste zaaldeel in sporthal De Putter Eng is minder geschikt voor gebruik door basisscholen, onder meer vanwege geluidsknelpunten op het moment dat de andere twee zaaldelen ook worden gebruikt. Vooralsnog gaan we uit van gebruik van dit zaaldeel, omdat deze in de praktijk ook wordt ingeroosterd.

Voor het onderwijs gelden landelijke normen voor het aantal klokuren dat wekelijks en jaarlijks gym kan worden gegeven in een zaaldeel. De realistische bezetting ligt echter lager.

BESCHIKBAAR
AANTAL UREN
ONDERWIJS

realistische
bezetting toelichting
onderwijs

De Putter Eng- zaal 1	32	
De Putter Eng - zaal 2	32	in de praktijk is dit zaaldeel minder geschikt als de andere 2 zaaldelen ook worden gebruikt i.v.m. geluidsoverlast
De Putter Eng - zaal 3	32	
De Putter Eng - Orion zaal	0	niet voor onderwijs inzetbaar
De Meeuwen - zaal 1	32	
De Meeuwen - zaal 2	32	
Gymzaal Van Damschool	26	vanwege beperkte omvang alleen voor basisonderwijs inzetbaar
Gymzaal Groevenbeek	32	
totaal per week	218	
<i>aantal weken per jaar</i>	<i>35</i>	
totaal beschikbaar aantal uren per jaar (excl. zondag)	7.630	
- totaal sporthal De Putter Eng	3.360	
- totaal sporthal De Meeuwen	2.240	
- totaal gymzaal Van Damschool	910	
- totaal gymzaal Groevenbeek	1.120	

BESCHIKBAAR AANTAL UREN VERENIGINGEN

Bij het berekenen van de realistische bezetting voor de sportverenigingen in Putten gaan we in deze analyse uit van de volgende uitgangspunten:

- Verenigingsgebruik begint voor de meeste verenigingen op werkdagen pas vanaf 19.00u, aanzien volwassen leden en trainers overdag meestal werken. Slechts enkele verenigingen, zoals Orion en De Meeuwen met veel jeugdleden, kunnen al vanaf het eind van de middag beginnen. Uitgangspunt voor het gebruik door de week is daarom in dit plan gemiddeld van 17.30u tot 23.00u. Dit komt neer op 27,5 uur per week.
- In Putten zijn de sportaccommodaties op zondag gesloten. Dit komt neer op een weekendgebruik van 13 uur per week.
- Het competitie seizoen van veel verenigingen loopt ongeveer van september tot en met april. Dit komt neer op circa 35 weken (8 maanden).
- De solitaire gymzalen bij de scholen zijn door diverse beperkingen (omvang, uitloop, bergruimte, beheer) niet te gebruiken door verenigingen.

	realistische bezetting verenigingen	toelichting
sportaccommodaties voor algemeen gebruik		
De Putter Eng- zaal 1	40,5	avondgebruik pas vanaf 18.30u, geen zondagopenstelling
De Putter Eng - zaal 2	40,5	avondgebruik pas vanaf 18.30u, geen zondagopenstelling
De Putter Eng - zaal 3	40,5	avondgebruik pas vanaf 18.30u, geen zondagopenstelling
Gymzaal Van Damschool	0	niet inzetbaar voor verenigingen door diverse beperkingen
Gymzaal Groevenbeek	0	niet inzetbaar voor verenigingen door diverse beperkingen
sportaccommodaties met alleenrecht vereniging		
De Putter Eng - Orion zaal	40,5	avondgebruik pas vanaf 18.30u, geen zondagopenstelling
De Meeuwen - zaal 1	40,5	avondgebruik pas vanaf 18.30u, geen zondagopenstelling
De Meeuwen - zaal 2	40,5	avondgebruik pas vanaf 18.30u, geen zondagopenstelling
totaal per week	243	
- <i>sportaccommodaties voor algemeen gebruik</i>	121,5	
- <i>sportaccommodaties met alleenrecht vereniging</i>	121,5	
aantal weken per jaar	35	seizoen maximaal 8 maanden / 35 weken
totaal beschikbaar aantal uren per jaar (excl. zondag)	8.505	
- totaal sporthal De Putter Eng	5.670	
- totaal sporthal De Meeuwen	2.835	
- totaal gymzaal Van Damschool	0	
- totaal gymzaal Groevenbeek	0	
- <i>sportaccommodaties voor algemeen gebruik</i>	4.253	
- <i>sportaccommodaties met alleenrecht vereniging</i>	4.253	

	realistische bezetting totaal
sportaccommodaties voor algemeen gebruik	
De Putter Eng- zaal 1	72,5
De Putter Eng - zaal 2	72,5
De Putter Eng - zaal 3	72,5
Gymzaal Van Damschool	26
Gymzaal Groevenbeek	32
sportaccommodaties met alleenrecht vereniging	
De Putter Eng - Orion zaal	40,5
De Meeuwen - zaal 1	72,5
De Meeuwen - zaal 2	72,5
totaal per week	461
- <i>sportaccommodaties voor algemeen gebruik</i>	276
- <i>sportaccommodaties met alleenrecht vereniging</i>	186
 aantal weken per jaar	 35
 totaal beschikbaar aantal uren per jaar (excl. zondag)	 16.135
- totaal sporthal De Putter Eng	9.030
- totaal sporthal De Meeuwen	5.075
- totaal gymzaal Van Damschool	910
- totaal gymzaal Groevenbeek	1.120
 - <i>sportaccommodaties voor algemeen gebruik</i>	 9.643
- <i>sportaccommodaties met alleenrecht vereniging</i>	6.493

TOTAAL BESCHIKBAAR AANTAL UREN

Uitgaande van de praktisch mogelijke bezetting is in totaal is 16.135 uur per jaar een zaaldeel beschikbaar in Putten voor het onderwijs en verenigingen.

HUIDIGE BEZETTING

BEZETTING GYMZALEN

- *Gymzaal van Damschool:* in de gymzaal bij de Van Damschool is zowel overdag als in de avond nog ruimte beschikbaar.
- *Gymzaal Groevenbeek:* In de gymzaal bij Groevenbeek is na schooltijd ook nog enige ruimte beschikbaar.

Vanwege het feit dat het hier in beide gevallen gaat om solitaire gymzalen met beperkte uitloopruimte, inrichting en bergruimte, is het in de praktijk vaak niet mogelijk om activiteiten uit de sporthallen te verplaatsen naar deze gymzalen. Bovendien hebben de scholen zelfstandig het beheer over deze gymzalen. Zij bepalen zelf of en aan wie deze gymzalen eventueel verhuurd kunnen worden. De praktische inzetbaarheid voor de beide zalen richting de binnensport is dus beperkt. Verder in deze rapportage houden we geen rekening met het gebruik van deze zalen door de sportverenigingen.

De twee gymzalen van de Van Damschool en Groevenbeek bieden nog ruimte voor activiteiten. In de praktijk zijn er beperkingen in het gebruik van deze ruimten.

BEZETTING SPORTHALLEN

De verhuur van de twee sporthallen De Meeuwen en Putter Eng is ondergebracht bij Stichting Binnensport Putten. In de periode van september tot en met april zijn beide sporthallen nagenoeg volledig bezet. In deze 'piekperiode' is er op doordeweekse avonden en op zaterdag geen ruimte beschikbaar in de sporthallen gedurende de realistische uren. Op zondag zijn de sporthallen niet geopend.

Veel binnensport-seizoenen lopen gelijktijdig op (september-mei/juni), waardoor er een piek ontstaat in de bezetting gedurende het jaar.

Daarnaast heeft de korfbal als één van de weinige sporten een volledig binnen- en buitenprogramma. Korfballers hebben zowel een sporthal als een kunstgrasveld nodig. Het binnenseizoen van de korfbal vindt juist plaats in de piekmaanden van de andere verenigingen. Gedurende de wintermaanden wordt sporthal De Meeuwen nagenoeg volledig bezet door de korfbal. Dit legt derhalve een forse claim op de aanwezige binnensportcapaciteit.

Op de volgende pagina is een voorbeeld van een weekrooster opgenomen. Het gaat hier om een week gedurende de 'piekmaanden' september-april.

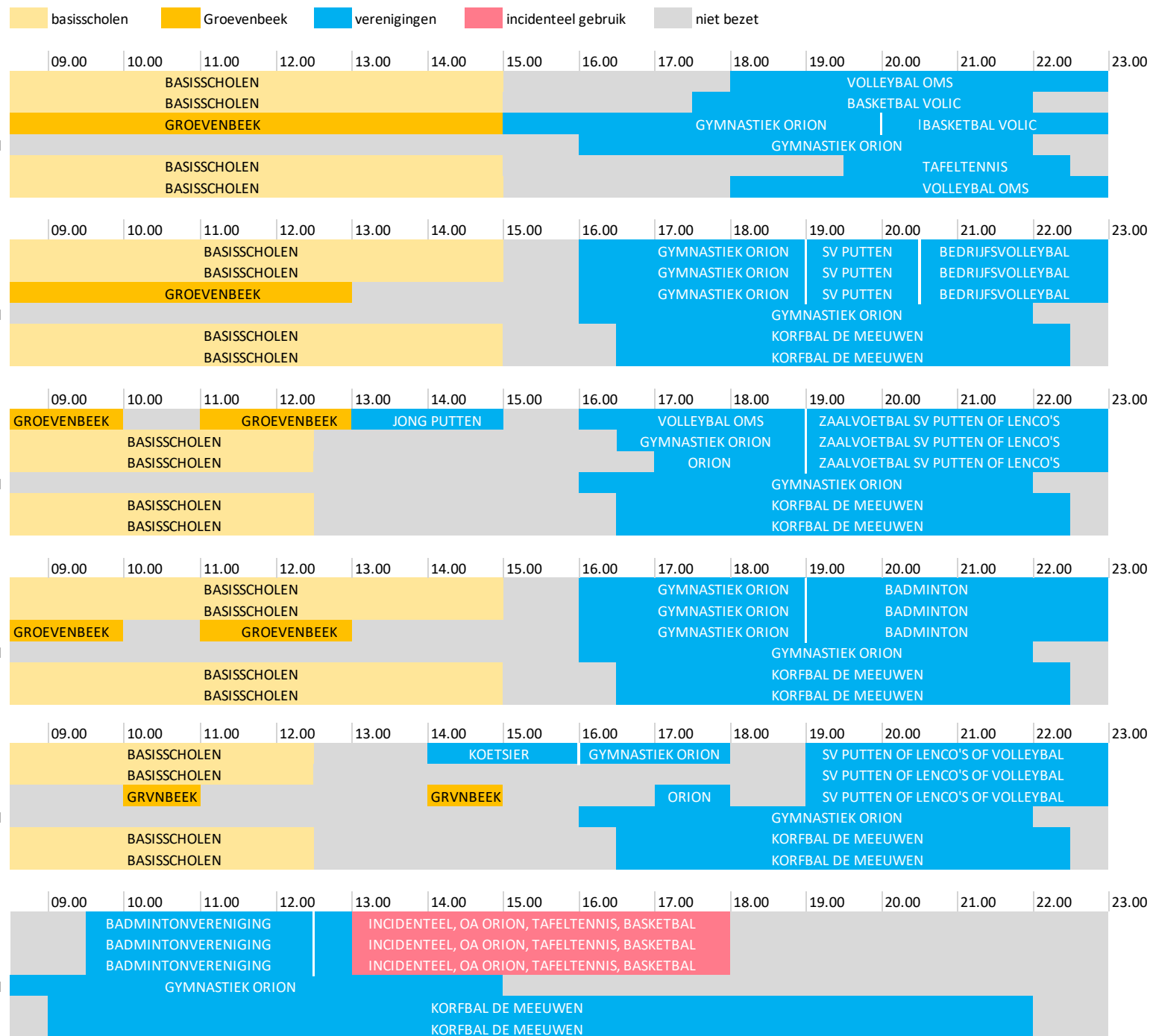
De twee sporthallen zijn gedurende de piekperiode nagenoeg volledig bezet.

BEZETTINGSROOSTER REGULIERE WEEK PIEKSEIZOEN

Incidenteel gebruik

Naast de vaste uren die worden afgenomen door de scholen en verenigingen, is er ook nog sprake van incidenteel gebruik van sporthal De Putter Eng. Op zaterdagmiddag wordt sporthal De Putter Eng bijvoorbeeld een aantal malen per jaar gebruikt door basketbalvereniging Volic, gymnastiekvereniging Orion en tafeltennisvereniging Putten voor competitie, wedstrijden en/of evenementen. Daarnaast wordt er ook incidenteel verhuurd aan particuliere huurders of bijvoorbeeld muziekverenigingen.

BEZETTING BINNENSPOORTACCOMMODATIES

Huidige bezetting binnensportaccommodaties

(gedurende een reguliere week tijdens piekmaanden, exclusief incidenteel gebruik)

	CAPACITEIT realistische bezetting (uren per week)	BEZETTING			BEZETTINGS- PERCENTAGE
		onderwijs	verenigingen	totaal	
Vaste verhuur					
De Putter Eng - zaal 1	72,5	26	40	65,5	90%
De Putter Eng - zaal 2	72,5	26	33	59	81%
De Putter Eng - zaal 3	72,5	26	38	64	88%
De Putter Eng - Orion zaal	40,5	0	37	37	91%
De Meeuwen - zaal 1	72,5	26	39	65	90%
De Meeuwen - zaal 2	72,5	26	41	67	92%
Gymzaal Van Damschool	26	26	0	26	100%
Gymzaal Groevenbeek	32	32	0	32	100%
totaal per week	461	188	228	416	90%

Een bezettingspercentage van 90% is hoog, zeker omdat het incidentele gebruik van De Putter Eng op bijvoorbeeld zaterdagmiddag hierin nog niet meegenomen is. Het houdt in dat 90% van de uren die in Putten binnen de realistische gebruiksmogelijkheden liggen (geen zondagsgebruik, verenigings-gebruik vanaf gemiddeld 17.30u) wordt verhuurd aan vaste gebruikers. Opmerkingen hierbij:

- De 10% uren dat de sportaccommodaties niet worden gebruikt, betreffen met name de randen van het avondgebruik (tussen 22.00 en 23.00) en het gebruik op zaterdagmiddag en zaterdagavond.
- De 10% die niet wordt bezet door de vaste gebruikers, wordt deels ingevuld door incidenteel gebruik door diverse partijen.
- In de praktijk benutten de basisscholen voor het bewegingsonderwijs momenteel maar 65 klokuren in plaats van de 92 klokuren waarop ze aanspraak kunnen maken en die ingeroosterd zijn. Eén van de oorzaken is dat scholen in de buitenkernen minder gymmen -in verband met het tijdsbeslag dat het reizen naar de gymvoorziening legt- en het feit dat een deel van het bewegingsonderwijs plaatsvindt via schoolzwemmen. De werkelijke dagbezetting van de binnensportcapaciteit vanuit onderwijs is hierdoor minder dan volgens de landelijke richtlijnen.
- Het komt soms voor dat een zaaldeel wel verhuurd is, maar niet wordt gebruikt door een vereniging, bijvoorbeeld als een wedstrijd of training komt te vervallen. Dit zijn echter incidenten en deze bieden geen structurele extra ruimte in het rooster.
- Het bezettingspercentage wordt positief beïnvloed door de uren die Orion, De Meeuwen en volleybalvereniging OMS 's middags al afnemen.

TOELICHTING BEZETTING BINNENSPOORTACCOMMODATIES

In relatie tot de realistische bezetting zijn de sportaccommodaties in Putten tijdens de piekmaanden goed bezet.

VERWACHTE BEHOEFTE
PRIMAIR EN VOORTGEZET ONDERWIJS

Scholen zijn zelf vrij in het aantal uren dat zij aan bewegingsonderwijs besteden. Als richtlijn wordt minstens twee klokuren bewegingsonderwijs per week gehanteerd. Dit betekent 2 keer 45 minuten = 90 minuten. Op basis van deze richtlijn wordt ook de normbehoefte bepaald en daarop de benodigde capaciteit.

Primair onderwijs

Alle basisscholen in de gemeente Putten gezamenlijk hebben momenteel normatief recht op *92 klokuren per week* bewegingsonderwijs. Volgens de meest actuele leerlingenprognoses zal deze behoefte vanuit het onderwijs de komende jaren gelijk blijven. Deze behoefte kan worden opgevangen in de bestaande binnensportcapaciteit.

Voortgezet onderwijs

Groevenbeek heeft op basis van het huidige aantal leerlingen en groepen normatief recht op *48 klokuren per week* bewegingsonderwijs. De gymzaal die bij de school is gesitueerd is volledig beschikbaar voor Groevenbeek. Hiermee kan de school 32 van de 48 klokuren opvangen. De resterende 16 klokuren kunnen worden opgevangen in de overige aanwezige binnensportcapaciteit van sporthal De Putter Eng en sporthal De Meeuwen, aangezien hier naast het gebruik door de basisscholen overdag nog voldoende capaciteit beschikbaar is. De facilitering van bewegingsonderwijs voor het voortgezet onderwijs in Putten heeft dus ook niet te maken met een capaciteitsknelpunt, hoewel de school de volledige behoefte vanzelfsprekend het liefste in de nabijheid van de school zelf zou opvangen.

BEHOEFTE BEWEGINGSONDERWIJS

De volledige behoefte aan bewegingsonderwijs kan worden opgevangen in de bestaande binnensportcapaciteit.

VERWACHTE EXTRA BEHOEFTE SPORTEVERENIGINGEN

KNELPUNTEN SPORTVERENIGINGEN

Het grootste knelpunt voor de binnensportverenigingen is dat de beschikbare binnensportcapaciteit momenteel de gewenste uitbreiding van activiteiten begrenst. Dit betreft bijvoorbeeld de wens om meer trainingsuren, meer wedstrijden verspreid over het gehele seizoen of een uitbreiding van het aantal teams. In de huidige situatie is dat niet mogelijk.

De uitbreidingsbehoefte betreft met name op doordeweekse avonden na 18.00 uur. Gymnastiekvereniging Orion en korfbalvereniging De Meeuwen kunnen eind van de middag al begint met haar activiteiten, omdat hier ook vooral veel jeugdleden aan deelnemen. De overige verenigingen kunnen hun activiteiten pas starten vanaf 18.00 uur en voor veel verenigingen pas vanaf 19.00u. Dit heeft te maken met het feit dat sporters en trainers werken. Het moet wel haalbaar zijn voor een bezoekende vereniging om doordeweeks op een bepaald tijdstip aanwezig te zijn voor een wedstrijd.

Naast het tekort aan uren kan een aantal verenigingen niet op de gewenste avonden spelen (zoals de Lenco's) of moet trainingen gesplitst in twee hallen uitvoeren (zoals de volleybal), waarbij zijn deze het liefste zouden centreren.

Binnensportverenigingen in Putten constateren een tekort aan aan binnensportcapaciteit op met name doordeweekse avonden. Hierdoor kan het verenigingsleven in Putten zich momenteel niet optimaal ontwikkelen.

De inmiddels opgerichte Puttens Sportfederatie -die circa 5.000 Puttense sporters vertegenwoordigt- heeft in juni 2019 een inventarisatie uitgevoerd onder de Puttense sportverenigingen. Hierbij is gevraagd naar de extra capaciteitsbehoefte, waarbij onderscheid is gemaakt tussen:

- Bestaande leden en nieuwe leden
- Trainingen en wedstrijden
- Een volledige sporthal en 1 zaaldeel

De resultaten van deze inventarisatie zijn opgenomen op pagina 30. Hierin zijn de reacties van de volgende verenigingen opgenomen:

- Badmintonvereniging Putten
- Basketbalvereniging Volic
- Gymnastiekvereniging Orion
- Korfbalvereniging De Meeuwen
- Stichting in Beweging
- Voetbalvereniging Rood-Wit Putten
- Volleybalvereniging OMS
- Zaalvoetbalvereniging De Lenco's
- (Zaal)voetbalvereniging SDC
- Zaalvoetbalvereniging SV Putten

INVENTARISATIE SPORTVERENIGINGEN

De extra behoefte bij verenigingen is geïnterviewd middels een enquête.

EXTRA BEHOEFTE SPORTVERENIGINGEN

De volgende verenigingen hebben ook gereageerd op de enquête:

- Biljartvereniging 2brothers
- Dartvereniging Boslust
- Fietscrossvereniging FCC
- Schaakvereniging PSV Dodo
- Schietsportvereniging SSV Wilhelm Tell
- SV Putten Triathlon
- Tennisvereniging Het Laakhuisje
- Tennisvereniging Vale Ouwe
- Watersportvereniging Nulde
- Zwem- en poloclub Triton

Omdat het hier gaat om activiteiten die niet direct in de sportzalen zelf plaatsvinden, zijn deze buiten beschouwing gelaten in de analyse van de zalen. Dit neemt niet weg dat het waardevol kan zijn de wensen van deze verenigingen mee te nemen op het moment dat ingegrepen wordt in de structuur van de binnensportaccommodaties.

**EXTRA BEHOEFTE
HELE SPORThAL (3 ZAALDELEN)**

**EXTRA BEHOEFTE
SPORTVERENIGINGEN**

SPORThAL (3 zaaldelen)	BESTAANDE LEDEN		NIEUWE LEDEN		TOTAAL EXTRA UREN
	Extra trainingsuren per jaar	Extra wedstrijduren per jaar	Extra wedstrijduren per jaar	Extra trainingsuren per jaar	Totaal extra uren per jaar
Badmintonvereniging Putten	0	0	0	0	0
Basketbalvereniging Volic	0	0	0	0	0
Gymnastiekvereniging Orion	0	0	0	0	0
Korfbalvereniging De Meeuwen	552	0	0	0	552
Stichting in Beweging	0	0	0	0	0
Voetbalvereniging Rood-Wit Putten	0	0	0	0	0
Volleybalvereniging OMS	240	0	60	160	460
Zaalvoetbalvereniging De Lenco's	0	128	0	0	128
Zaalvoetbalvereniging SDC	0	40	120	80	240
Zaalvoetbalvereniging SV Putten	90	0	252	72	414
Totaal	882	168	432	312	1.794

**EXTRA BEHOEFTE
1/3 SPORHAL (1 ZAALDEEL)**

**EXTRA BEHOEFTE
SPORTVERENIGINGEN**

ZAALDEEL	BESTAANDE LEDEN		NIEUWE LEDEN		TOTAAL EXTRA UREN
	Extra trainingsuren per jaar	Extra wedstrijduren per jaar	Extra wedstrijduren per jaar	Extra trainingsuren per jaar	Totaal extra uren per jaar
Badmintonvereniging Putten	0	0	0	0	0
Basketbalvereniging Volic	280	16	0	0	296
Gymnastiekvereniging Orion	400	0	0	0	400
Korfbalvereniging De Meeuwen	0	0	0	0	0
Stichting in Beweging	0	0	0	0	0
Voetbalvereniging Rood-Wit Putten	0	0	0	0	0
Volleybalvereniging OMS	0	0	0	0	0
Zaalvoetbalvereniging De Lenco's	0	0	0	0	0
Zaalvoetbalvereniging SDC	0	0	0	0	0
Zaalvoetbalvereniging SV Putten	0	0	0	0	0
Totaal	680	16	0	0	696

CONCLUSIES SPORTVERENIGINGEN

Op grond van de inventarisatie kan worden afgeleid dat het in totaliteit gaat het om een door de verenigingen verwachte extra jaarbehoefte van:

- Hele hal (3 zaaldelen) 1.794 uur per jaar
- 1/3 hal (1 zaaldeel) 696 uur per jaar

De extra behoefte aan de gehele hal wordt volledig in beslag genomen door zaalvoetbal, volleybal, korfbal en basketbal. Deze verenigingen verwachten gezamenlijk een volledige hal 1.794 uur per jaar te kunnen vullen. Dit komt neer op gemiddeld 45 uur per week, uitgaande van 40 weken.

De extra behoefte van 696 uur aan 1/3 hal komt vanuit gymnastiekvereniging Orion en basketbalvereniging Volic. Dit komt neer op 13 uur per week, uitgaande van 40 weken. Orion wenst een ruimte die geschikt is voor trampolinespringers, geschikt is voor dansen en beschikt over een 'valkuil' voor acrobatiek.

De gymnastiekbond raadt de realisering van een valkuil af, omdat dit de multifunctionaliteit van een zaal in de weg staat. De hoogte van een zaal voor trampolinespringers op A-niveau (topsportspringers) is 9 meter. Alleen wedstrijden op Europees niveau vereisen een hal van 11 meter.

De sportverenigingen verwachten op jaarbasis te kunnen voorzien in een uitbreiding van activiteiten met 2.490 uur. Het grootste deel betreft gebruik van een volledige sporthal (1.794 uur per jaar).

EXTRA BEHOEFTE SPORTVERENIGINGEN

Met de verwachte extra behoefte van verenigingen, kom je uit op op een gemiddeld bezettingspercentage van 52% van het realistisch aantal beschikbare uren (sporthal 62%, zaaldeel voor o.a. gymnastiek 25%). Zie hiervoor ook het overzicht op de volgende pagina. Bij het totaal aantal beschikbare uren zijn hierbij ook de mogelijke uren voor bewegingsonderwijs meegenomen, terwijl er vanuit het onderwijs geen extra behoefte en dus ook geen bezetting is. Dit zorgt ervoor dat het totale bezettingspercentage laag uitvalt.

Zonder onderwijs, die de belangrijkste daggebruiker is van een sportaccommodaties, is het lastig een goed bezettingspercentage te behalen. Als het onderwijs buiten beschouwing wordt gelaten en alleen naar het verenigingsdeel wordt gekeken, komt het gemiddelde bezettingspercentage uit op 94% van het realistisch aantal beschikbare uren. Voor de sporthalactiviteiten (zaalvoetbal, volleybal, korfbal, basketbal) is de behoefte groter dan de realistisch beschikbare capaciteit (111%). Dit gaat om 4,5 uur per week. Voor de extra behoefte aan 1 zaaldeel komt het bezettingspercentage voor het verenigingsdeel uit op 43%. Hier zou nog 23 uur per week beschikbaar zijn voor verenigingen.

De bezettingspercentages van de eventueel extra sportzalen vallen lager uit dan de bestaande hallen, met name vanwege het ontbreken van dagbezetting door onderwijs.

EXTRA BEHOEFTE SPORTVERENIGINGEN

	CAPACITEIT realistisch aantal uren			VERWACHTE BEZETTING			BEZETTINGS- PERCENTAGE	
	onderwijs	verenigingen	totaal	onderwijs	verenigingen	totaal	totaal	alleen verenigingsdeel zonder onderwijs
Verwachte extra behoefte								
Nieuwe sporthal - zaadeel 1	32	40,5	72,5	0	45	45	62%	111%
Nieuwe sporthal - zaaldeel 2	32	40,5	72,5	0	45	45	62%	111%
Nieuwe sporthal - zaaldeel 3	32	40,5	72,5	0	45	45	62%	111%
Nieuwe sporthal - zaaldeel 4 (gym)	32	40,5	72,5	0	17,5	17,5	24%	43%
totaal per week	128	162	290	0	152	152	52%	94%
<i>aantal weken per jaar</i>	<i>35</i>	<i>35</i>		<i>35</i>	<i>40</i>			
Totaal per jaar	4.480	5.670	10.150	0	6.082	6.082		
Nieuwe sporthal - zaadeel 1	1.120	1.418	2.538	0	1.794	1.794		
Nieuwe sporthal - zaaldeel 2	1.120	1.418	2.538	0	1.794	1.794		
Nieuwe sporthal - zaaldeel 3	1.120	1.418	2.538	0	1.794	1.794		
Nieuwe sporthal - zaaldeel 4 (gym)	1.120	1.418	2.538	0	696	696		

4. ONTWIKKELINGEN

Hoe ziet de toekomstige ontwikkeling van de bezetting eruit vanuit onderwijs, binnensportverenigingen en overige gebruikers?

Demografisch

In Putten is sprake van zowel een grijze als een groene druk. Er zijn relatief veel senioren, maar daar staan ook relatief veel jongeren tegenover. De demografie geeft momenteel geen aanleiding om omvangrijke verschuivingen in de sportdeelname te verwachten. Mogelijk leveren demografische ontwikkelingen wel een verdere toename van (nieuwe) activiteiten op, zoals Oldies Volleybal, sportfit voor ouderen en ouder-kind gym.

Onderwijs

De behoefte aan bewegingsonderwijs vanuit het primair en voortgezet onderwijs blijft naar verwachting gelijk omdat het leerlingenaantal nagenoeg stabiel blijft.

Verenigingsleven

Landelijk gezien wijzen de trends al jarenlang op een afname van het traditionele verenigingsleven ten gunste van meer individuele sporten. De behoefte om op zelfgekozen tijdstippen en in minder verplichte vormen aan sport te doen neemt landelijk toe. Dit wordt ook zichtbaar door de steeds grotere groep mensen die hardlopen, skaten, fietsen, wandelen et cetera. Verenigingen in Putten geven aan hiervan in de praktijk geen last te ondervinden. Het verenigingsleven blijft onverminderd populair in de gemeente Putten.

TRENDS EN ONTWIKKELINGEN

Vanuit de verwachte demografische ontwikkeling en het nog steeds belangrijke en grote verenigingsleven in Putten, wordt geen veranderende behoefte verwacht.

Overige gebruikers

In de regel zijn dit incidentele gebruikers, waar geen structuur in gebruik is waar te nemen. Verwachting is dat incidenteel gebruik altijd zal blijven, hoewel hiervan geen wonderen verwacht moeten worden qua exploitatie.

Sportparticipatie

In Nederland doet gemiddeld 51,3% van de bevolking van 19 jaar en ouder minstens een keer per week aan sport. Voor de gemeente Putten ligt dit aantal op 56%. Gemiddeld was 25% van de Nederlandse bevolking lid van een of meerdere sportbonden (mensen met meerdere lidmaatschappen tellen maar één keer mee); in de gemeente Putten is dat 26%. Doel van het Olympisch Plan 2028 is om tenminste 75% van de bevolking aan het sporten te krijgen. In die zin ligt er nog een opgave in Putten. In het 'Gelders Sportakkoord' spreken tal van stakeholders uit Gelderland (waaronder de gemeente Putten zelf) hun ambitie uit voor de sport en sportparticipatie in Gelderland.

TRENDS EN ONTWIKKELINGEN

Met name de (mogelijke) Puttense ambitie om de sportparticipatie onder de inwoners te laten groeien, kan leiden tot een extra druk op sportaccommodaties. Voorwaarde is uiteraard wel dat het daadwerkelijk lukt om meer inwoners in verenigingsverband aan het sporten te krijgen.

5. EFFICIËNTIE

Zit de 'juiste sport' momenteel in de 'juiste accommodatie' gehuisvest of is sprake van een onlogische of ongewenste match?

sportshal
PUTTER ENG

PUTTER ENG

- De roostering van binnensport is gebaseerd op historische basis. Dit betekent dat sporten die relatief nieuw zijn, nu achteraan de rij moeten aansluiten. Vanuit een efficiënte roostering zouden ‘vanuit blanco’ wellicht andere keuzes gemaakt worden.
- Roostering van de sporthallen wordt bemoeilijkt door onder andere de indeling (Putter Eng in 3 delen, De Meeuwen in 2 delen), belijning, inrichting, materialen en bergruimte van de sporthallen. Het is hierdoor niet zo eenvoudig om sporten zomaar te verplaatsen van de ene naar de andere hal.
- De losse gymzalen bij de Van Damschool en Groevenbeek zijn maar beperkt inzetbaar voor verenigingsactiviteiten, met name vanwege de omvang, uitloop, inrichting en beperkte bergruimte.
- Voor volleybalvereniging OMS is het niet efficiënt dat zij op 1 avond in twee verschillende hallen zijn ingeroosterd. Trainers moeten zich soms verplaatsen en het draagt niet bij aan het verenigingsgevoel dat juist ook belangrijk is bij sporten.
- Sporthal De Meeuwen wordt tijdens de piekmaanden bijna exclusief voor de korfbal ingezet en slechts beperkt (maandagavond) voor andere sporten. Dit legt een zware claim op de inroostering.
- Veel van de competitie seizoenen lopen gelijktijdig van september tot en met april, waardoor sprake is van een piekbezetting in deze maanden en juist leegstand in de restmaanden. Veelal liggen hier eisen die bonden stellen aan de doorlooptijd van de competitie en bepaalde speeldagen aan ten grondslag.

EFFICIËNTE ROOSTERING

De roostering van de binnensport-accommodaties is niet op alle onderdelen efficiënt. Hieraan liggen meerdere redenen ten grondslag, waarbij het merendeel niet eenvoudig is te beïnvloeden.

6. UITBREIDINGSBEHOEFTE

Is uitbreiding van de binnensportcapaciteit gewenst?

deJong&Laan
Ondernemende Accountants

ABN AMRO

ABN AMRO

14:56
thuis   gasten

Beantwoording van de vraag of een uitbreiding van de binnensportcapaciteit in Putten gewenst is, hangt in sterke mate af vanuit welk perspectief wordt bekeken: Stichting Binnensport Putten, Stichting Sportaccommodatie De Meeuwen, de Puttense Sportfederatie of de gemeente Putten. Hierna komen de vier perspectieven aan de orde.

Stichting Binnensport Putten

De stichting denkt dat met een uitbreiding met een extra zaaldeel naast de sporthal een aantal knelpunten waar de verenigingen tegenaan lopen te kunnen oplossen, zoals de verspreiding van de activiteiten van volleybalvereniging OMS over twee accommodaties. Daarnaast biedt dit wat extra ruimte voor de verenigingsactiviteiten. Lang niet alle knelpunten worden hiermee echter opgelost, met name de groei-ambities van verenigingen die een volledige sporthal nodig hebben.

Om een gemiddelde sporthal op een gezonde wijze te kunnen exploiteren, rekent de stichting met een gemiddelde bezetting van 1.500 uur van een volledige sporthal op jaarbasis. Hoewel er in eventuele nieuwe hal geen sprake is van dagbezetting vanuit onderwijs en er buiten de piekmaanden om sprake veel leegstand zal zijn, wijst de inventarisatie door de Federatie op een verwachte bezetting van ruim meer dan 1.500 uur per jaar te komen. Laat onverlet dat ook in dat geval naar verwachting aanvullende exploitatiesubsidies en/of huurinkomsten nodig zijn om de volledige exploitatie van een nieuwe sporthal rond te krijgen.

De Stichting Binnensport Putten acht het gewenst om enerzijds het eigendom en anderzijds het beheer van de sporthallen in Putten bij één partij neer te leggen. Dit zou ook één partij kunnen zijn die zowel eigenaar is als de verantwoordelijkheid heeft voor het beheer.

STICHTING BINNENS SPORT PUTTEN

De Stichting Binnensport Putten denkt dat uitbreiding van een zaaldeel voorziet in een oplossing van een aantal bestaande knelpunten. Om de grootste knelpunten te verhelpen, is echter uitbreiding met een sporthal nodig.

Stichting Sportaccommodaties De Meeuwen

Stichting Sportaccommodaties De Meeuwen acht een uitbreiding met een derde sporthal gewenst, om te voorzien in de behoefte van de binnensportverenigingen. De uitbreiding is bedoeld om de problemen in de huidige roostering op te lossen, maar nog veel meer om een beoogde groei van trainings- en wedstrijden in de toekomst te kunnen opvangen.

Het is lastig om met meerdere partijen de sportaccommodaties te moeten beheren. Voorkomen moet worden dat je onderlinge concurrenten van elkaar wordt. Het beheer zou daarom volgens de Stichting bij één partij neergelegd moeten worden.

STICHTING SPORTACCOMMODATIE DE MEEUWEN

De Stichting Sportaccommodatie De Meeuwen denkt via uitbreiding met een volledige sporthal te kunnen voorzien in een oplossing van de capaciteitsknelpunten.

Puttens Sportfederatie

De Puttense Sportfederatie acht een uitbreiding met een derde sporthal gewenst om te voorzien in de behoefte van de binnensportverenigingen, ten dele om de problemen in de huidige roostering op te lossen, maar nog veel meer om een beoogde groei van trainings- en wedstrijden te kunnen opvangen.

PUTTENSE SPORTFEDERATIE

De Puttense Sportfederatie en de daarin vertegenwoordigde sportverenigingen achten een uitbreiding met een derde sporthal gewenst om te voorzien in de behoefte.

Gemeente Putten

Voor bewegingsonderwijs -de wettelijke taak van de gemeente- is een uitbreiding van de binnensportcapaciteit niet nodig omdat de huidige capaciteit voldoende dekkend is voor het onderwijs.

Of een uitbreiding van de capaciteit voor de binnensport nodig wordt geacht, hangt af van de mate waarin de gemeente Putten bereid is méér te doen dan haar wettelijke taak door vanuit lokale ambitie te investeren in de verenigingssport. Bijvoorbeeld omdat de sport en de sportaccommodaties een belangrijke rol spelen bij de participatie, sociaal-maatschappelijke betrokkenheid, gezondheid, sportief ouder worden, voorkomen van obesitas en het voorkomen van vereenzaming.

GEMEENTE PUTTEN

Voor de gemeente is geen wettelijke noodzaak aanwezig voor uitbreiding van de binnensportcapaciteit. Een eventuele uitbreiding komt voort uit het al dan niet geven lokale beleidsprioriteit om te voorzien in de wens van de binnensportverenigingen.

7. OPLOSSINGSSCENARIO'S

Welke oplossingsscenario's zijn in beeld?

SCENARIO 0 NIETS DOEN

Als de gemeente Putten **niet** bereid is om een lokale beleidsprioriteit toe te kennen aan de binnensport, dan kom je als gemeente en binnensportverenigingen niet tot elkaar. In dat geval blijft het een wens van het verenigingsleven en is het aan henzelf een oplossing te genereren.

SCENARIO 1 REALISERING ENKELE NIEUWE SPORTHAL

De gemeente Putten realiseert in 2020 een nieuwe (derde) sporthal met vier zaaldelen, inclusief kleedkamers, tribune en kantine-faciliteit. Mogelijke locatie hiervoor is nabij sporthal De Meeuwen en buitensportcomplex De Putter Eng, zodat een combinatie kan worden gelegd met het beheer van sporthal De Meeuwen en de buitensportverenigingen.

Gedurende de jaren 2021-2025 hebben de sportverenigingen en Stichting Binnensport Putten de tijd om te bewijzen dat het financieel haalbaar is drie sporthallen op gezonde wijze te exploiteren. Lukt dit niet, dan kan sporthal de Putter Eng medio 2026 (jaar dat de hal afgeschreven is) worden afgestoten en deze locatie eventueel worden herontwikkeld.

Als het wel mogelijk is om drie sporthallen te exploiteren in Putten, kan sporthal De Putter Eng in stand worden gehouden of -in geval van herontwikkeling van het terrein- worden herbouwd.

Op de volgende pagina is een globaal ruimteprogramma van scenario 1 opgenomen.

GLBAAL RUIMTEPROGRAMMA SCENARIO 1

Globaal ruimteprogramma scenario 1 1 sporthal met 4 zaaldelen

	aantal	omvang	totaal	toelichting
Algemeen				
entreegebied	1	16	16	
centrale hal	1	30	30	
verkeersruimten	1	180	180	
beheerder/kantoorruimte	1	15	15	
berging algemeen/beheer	1	12	12	
centrale toiletgroep	2	20	40	
werkkasten	1	8	8	
installatieruimte	1	20	20	
Horeca				
entree	1	20	20	
ontmoeting	1	150	150	inclusief de bar
keuken	1	30	30	
magazijn	1	15	15	
fustenruimte/koeling	1	15	15	
containerruimte	1	15	15	
Sportruimte				
vloeroppervlak	1	1.061	1.061	afmeting 24 bij 44,2 meter, 7 meter hoogte
vloeroppervlak	1	384	384	afmeting 24 bij 16 meter, 9 meter hoogte
Sportgerelateerde ruimte				
toestelberging	3	65	195	per zaaldeel
kleedkamer	8	25	200	
doucheruimte	8	15	120	
EHBO-ruimte/docenten	1	20	20	
scheidsrechter	2	10	20	
tribune			200	
wedstrijdleiding/docenten				opnemen in de tribune ruimte
totaal netto			2.766	
bruto-netto factor		1,1		
totaal bruto			3.040	

OPMERKING

In het ruimteprogramma hebben we geen rekening gehouden met ruimten voor activiteiten die niet in de sportzalen terecht kunnen, zoals biljarts, dartbanen en een berging voor de fietscross. Bij een eventueel verdere uitwerking in een businessplan kan worden gezien of het wenselijk en haalbaar is deze voorzieningen te integreren

SCENARIO 2 REALISERING TWEE NIEUWE SPORHALLEN

Sporthal De Putter Eng (inclusief Orionzaal) worden afgestoten en vervangen door twee nieuwe sporthallen met elk vier zaaldelen en bijbehorende kleedkamers. Sporthal De Meeuwen wordt in stand gehouden, tenzij dit niet meer haalbaar of gewenst is.

Door de twee sporthallen bij elkaar te bouwen, kunnen bepaalde voorzieningen worden gedeeld (waaronder keuken en kantine) en levert het voordelen op in het beheer. Eén van de twee sporthallen wordt uitgerust met een tribune en is daarmee geschikt voor wedstrijden. De andere sporthal zal meer een trainingshal worden.

Op de volgende pagina is een globaal ruimteprogramma opgenomen van scenario 2.

GLBAAL RUIMTEPROGRAMMA SCENARIO 2

2 sporthallen met 4 zaaldelen

	aantal	omvang	totaal	toelichting
Algemeen				
entreegebied	1	16	16	
centrale hal	1	30	30	
verkeersruimten	1	340	340	
beheerder/kantoorruimte	1	15	15	
berging algemeen/beheer	1	12	12	
centrale toiletgroep	2	20	40	
werkkasten	2	8	16	
installatieruimte	2	20	40	
Horeca				
entree	1	20	20	
ontmoeting	1	150	150	inclusief de bar
keuken	1	30	30	
magazijn	1	15	15	
fustenruimte/koeling	1	15	15	
containerruimte	1	15	15	
Sportruimte				
vloeroppervlak		1.440	1.440	afmeting 24 bij 60 meter, 7 meter hoogte
vloeroppervlak		1.061	1.061	afmeting 24 bij 44,2 meter, 7 meter hoogte
vloeroppervlak		384	384	afmeting 24 bij 16 meter, 9 meter hoogte
Sportgerelateerde ruimte				
toestelberging	6	65	390	per zaaldeel
kleedkamer	16	25	400	
doucheruimte	16	15	240	
EHBO-ruimte/docenten	1	20	20	
scheidsrechter	4	10	40	
tribune			200	
wedstrijdleiding/docenten				opnemen in de tribune ruimte
totaal netto			4.929	
bruto-netto factor		1,1		
totaal bruto			5.420	

OPMERKING

In het ruimteprogramma hebben we geen rekening gehouden met ruimten voor activiteiten die niet in de sportzalen terecht kunnen, zoals biljarts, dartbanen en een berging voor de fietscross. Bij een eventueel verdere uitwerking in een businessplan kan worden bezien of het wenselijk en haalbaar is deze voorzieningen te integreren

8. FINANCIËLE CONSEQUENTIES

Sporthal
de meeuwen

Welkom bij
PISCH VERBAND PUTTEN
HEMEL VLIJK TECHNISCHE SERVICE B.V.

DISCLAIMER

Uitgangspunten

Gemeenten zijn volgens de regels van de BBV (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten) verplicht om af te schrijven op materiële vaste activa, zoals gebouwen. Voor nieuwbouw hanteert de gemeente Putten een afschrijvingstermijn van 40 jaar en een lineaire afschrijving. Op dit moment wordt in verband met de financieringspositie van de gemeente Putten voor investeringen gerekend met een rentepercentage van 0%. De jaarlijkse kapitaallasten bestaan daardoor alleen uit de jaarlijkse aflossing.

Status kostenraming

De kostenraming is in deze fase nog een globale indicatie op basis van uitgangspunten, aannames en referentiegetallen. De geraamde investeringskosten betreffen de stichtingskosten. Er liggen nog geen ontwerp, bestek of inschrijvingen aan ten grondslag. De bedragen in de kostenraming zijn gebaseerd op het prijspeil van januari 2019. De bedragen zijn niet geïndexeerd naar het verwachte moment van investeren. Een kostenraming kan concreter worden op het moment dat er keuzes gemaakt zijn en er een verder uitgewerkt plan is.

BENG

Bij de kostenraming hebben we rekening gehouden met de eisen die vanuit het nieuwe Bouwbesluit (Bijna Energie Neutraal) zijn gesteld aan de gebouwen.

BTW en SPUK

De stichtingskosten zijn inclusief BTW. Per 1 januari 2019 is de sportvrijstelling in de Wet op de omzetbelasting verruimd. Door deze wetswijziging vervalt het recht op aftrek van BTW voor gemeenten en niet-winstbeogende exploitanten van sportaccommodaties. Er is een Specifieke Uitkering Sport (SPUK) voor gemeenten en een subsidieregeling voor amateursportorganisaties (BOSA) om het BTW nadeel te compenseren. In de berekening is - op verzoek van de gemeente Putten- rekening gehouden met 17,5% BTW voordeel op de investering vanuit de SPUK-regeling.

Mogelijk bijkomende kosten

Naast de stichtingskosten kan er ook nog sprake zijn van andere kosten. Deze eventuele bijkomende kosten, zijn **niet** meegenomen in de kostenraming:

- Verwervingskosten, uitkoopkosten, verplaatsingskosten
- Saneringskosten
- Sloopkosten
- Infrastructurele kosten
- Terreininrichting
- Parkeren
- Maatregelen planschade
- Maatregelen flora en fauna

DISCLAIMER

Herontwikkelingsopbrengsten

Tevens is geen rekening met de eventuele herontwikkelingsopbrengsten van de locatie Putter Eng, in geval deze vrijvalt.

Rekengetallen

Qua rekengetallen zijn we in dit rapport uitgegaan van een marge tussen € 1.750 en € 2.300 per m².

Hoogte

Bij de berekeningen zijn we uitgegaan van een halhoogte van 9 meter voor de gehele nieuwbouw, rekening houdend met de minimale eis die wordt gesteld aan op A-niveau trampoline-springen (topsportniveau). Overwogen kan worden om maar een deel van de hal te verhogen. Hierbij moet echter rekening worden gehouden met nadelen voor onderhoud en zonnepanelen.

HUIDIGE SITUATIE

	Kosten gemeente	Opbrengsten gemeente
Exploatievergoeding Stichting Binnensport Putten	€ 113.570*	
Bijdrage MJOP 2010-2019 voor Putter Eng en De Meeuwen	€ 39.000	
Kapitaallasten**	€ 26.300	
Huuropbrengsten sporthal De Putter Eng		€ 50.000
totaal	€ 178.870	€ 50.000

* Stichting Binnensport Putten ontvangt jaarlijks een subsidie van de gemeente Putten voor de exploitatie van sporthal Putter Eng en sporthal De Meeuwen. Deze subsidie bedroeg tot en met 2017 € 138.170 per jaar. Met de gemeente zijn recentelijk afspraken gemaakt over stapsgewijze afbouw van de subsidie in de jaren 2017-2020 naar € 113.570.

** Beide sporthallen hebben nog een boekwaarde bij de gemeente Putten. De boekwaarde van De Putter Eng bedraagt momenteel € 62.800, die van sporthal De Meeuwen € 364.200. Van de € 26.300 aan kapitaallasten is circa € 10.500 voor sporthal De Putter Eng en € 15.800 voor sporthal De Meeuwen. De boekwaarde van sporthal De Putter Eng is eind 2024 volledig afgeschreven, de boekwaarde van sporthal De Meeuwen is eind 2041 volledig afgeschreven.

FINANCIËLE CONSEQUENTIES

	Geraamde kosten	Kapitaallast jaar 1 bij 0% rente	Indicatie (extra) jaarlijkse onderhoudsmiddelen*	Indicatie (extra) jaarlijkse exploitatie vergoeding
Scenario 0				
Niets doen	€ 0	€ 0	€ 204.700	€ 0
<hr/>				
Scenario 1				
Nieuwbouw sporthal met 4 zaaldelen (3.040 m2 BVO)	<i>bandbreedte:</i>			
Stichtingskosten (incl. BTW)	€ 5,3 tot 7,0 mio			
BTW-voordeel SPUK-regeling Rijk (17,5%)	€ 0,93 tot 1,3 mio			
Netto stichtingskosten	€ 4,4 tot € 5,8 mio	€ 110.000 tot € 144.000	€ 50.000	€ 65.000
In stand houden De Putter Eng en De Meeuwen			€ 204.700	
<hr/>				
Scenario 2				
Nieuwbouw 2 sporthallen met 4 zaaldelen (5.420 m2 BVO)	<i>bandbreedte:</i>			
Stichtingskosten (incl. BTW)	€ 9,5 tot 12,5 mio			
BTW-voordeel SPUK-regeling Rijk (17,5%)	€ 1,7 tot 2,2 mio			
Netto stichtingskosten (na verrekening BTW-voordeel)	€ 7,8 tot 10,3 mio	€ 196.000 tot 257.000	€ 100.000	€ 130.000
In stand houden sporthal De Meeuwen			€ 101.000	
Afstoten sporthal De Putter Eng			- € 20.000	- € 65.000

Op deze cijfers is de disclaimer op pagina 61-62 van toepassing.

* Benodigde onderhoudsbijdrage 2019-2028 op basis van inspectierapporten van sporthal De Putter Eng, de Orion zaal en sporthal De Meeuwen (bron: Antea, 2019). Hieruit blijkt dat jaarlijks gemiddeld € 243.700 nodig is in totaal. Dit is € 204.700 meer dan de huidige onderhoudsbijdrage van € 39.000.

TOTAALOVERZICHT FINANCIËLE CONSEQUENTIES

	Totale extra jaarlast bij 0% rente
Scenario 0 Niets doen	€ 204.700
Scenario 1 Realiseren van een 3e volwaardige sporthal met 4 zaaldelen In stand houden De Putter Eng en De Meeuwen	€ 429.000 - € 463.000
Scenario 2 Realiseren van 2 volwaardige sporthallen met 4 zaaldelen In stand houden sporthal De Meeuwen Afstoten sporthal De Putter Eng	€ 442.000 - € 503.000

Op deze cijfers is
de disclaimer op
pagina 61-62
van toepassing.

9. SLOTOVERWEGINGEN

SLOTOVERWEGINGEN

Helderheid over eindbeeld

Omdat in belangrijke mate sprake is van 'verwachte bezetting' van de kant van de sportverenigingen, is het risico aanwezig dat sprake zal zijn van een 'wellus-nietus'-spel tussen partners, waarbij partijen verschillend denken over het wel of niet haalbaar zijn van een extra sporthal. Het is moeilijk om uit deze discussie te komen, omdat niemand het vermogen heeft daadwerkelijk in een glazen bol te kijken. Toch is het voor alle partijen gewenst om uit deze impasse te komen, om hiermee voor alle partijen helderheid te bieden over het eindbeeld. Voorspelbaarheid en betrouwbaarheid zijn gewenst in de relatie tussen de gemeente Putten, stichtingen en verenigingen.

Lokale beleidsprioriteit

Bij het bieden van helderheid is een belangrijk aspect of de gemeente Putten op het gebied van binnensport bereid is méér te doen dan haar wettelijke taak (faciliteren bewegingsonderwijs van basisscholen en het voortgezet onderwijs) en vanuit lokale ambitie wenst te investeren in de verenigingssport.

Anticiperen op onzekerheid

De wens voor uitbreiding met een hele sporthal is gewenst vanuit het verenigingsleven, maar dit blijft qua bezetting een risico, zeker omdat het onderwijsgebruik binnen de bestaande capaciteit al gedekt is en de toename van sportactiviteiten door verenigingen in belangrijke mate is gebaseerd op aannames en verwachtingen.

Als de gemeente Putten wil investeren in de binnensport en het verenigingsleven in Putten, is het met het oog op een gezonde exploitatie gewenst de risico's naar de toekomst toe te minimaliseren. Scenario 2 -waarbij naar de toekomst toe de vrijheid bestaat om sporthal de Putter Eng alsnog af te stoten- is met het oog hierop een optie die hierop kan anticiperen.

Losse gymzalen Overwogen kan worden om de twee 'losse gymzalen' van de Van Damschool en Groevenbeek College in de toekomst -bij noodzakelijke grote investeringen in deze zalen- af te stoten of over te dragen. De centrale sporthallen bieden immers genoeg ruimte voor het bewegingsonderwijs en hiermee kan de exploitatie worden verbeterd. De huidige gymzalen hebben slechts beperkte gebruiksmogelijkheden voor het verenigingsleven.

SLOTOVERWEGINGEN

Integrale roostering

Op het moment dat wordt geïnvesteerd in een nieuwe oplossing voor de binnensport, is het wellicht ook gewenst om te bekijken of het 'exclusiviteitscontract' voor het gebruik van sporthal De Meeuwen door de korfbalvereniging en het gebruik van de Orionzaal door de gymnastiekvereniging onder de loep te nemen. Wellicht dat dit in de breedte kan leiden tot meer optimalere roostering van sportactiviteiten.

Specifieke eisen Orion

Gymnastiekvereniging Orion vraagt om een specifieke hal voor de activiteiten op het gebied van dans en trampolinespringen. Het gaat hierbij om een hal van 11 meter hoog, met dansvloer en 'valkuilen'. De vraag is of de gemeente zich bereid toont om voor een specifieke, beperkte groep sporters een aanzienlijk bedrag extra te investeren. Wellicht kan hierin ook een eigen bijdrage van de vereniging zelf worden gevraagd.

Centralisering beheer

Als wordt geïnvesteerd in een nieuwe sportaccommodatie, is het zaak onderhoud, exploitatie, beheer en roostering via een centrale organisatie (Stichting Binnensport Putten) op te pakken. Op deze wijze wordt voorkomen dat accommodaties onderling gaan concurreren om gebruikers.

Verenigingshallen overdragen

De vraag is of de gemeente vanuit haar sportbeleid een rol moet hebben bij het investeren, beheren en exploiteren van 'verenigingseigen' hallen, waaronder we de Orionzaal en gemakshalve de Meeuwenhal ook kunnen rekenen. Op het moment dat er wordt ingegrepen in de infrastructuur, kan in goed overleg met betrokken partijen worden overwogen de huidige structuur te herzien en mogelijk de verenigingseigen hallen over te dragen.

SLOTOVERWEGINGEN

Combinatiemogelijkheden

Bij de bouw van sporthallen komt niet zelden de vraag langs of het gebruik overdag (naast het gebruik door onderwijs) geoptimaliseerd kan worden, waardoor extra huurinkomsten gegenereerd worden. Denk hierbij aan combinatiemogelijkheden als welzijn, ontmoeting, buitensport en/of commerciële activiteiten (sportschool). Naar onze mening moeten verwachtingen hieromtrent binnen de marges blijven door zich niet rijk te rekenen. Het verdient de aanbeveling om bij het berekenen van de exploitatie-begroting deze eventuele aanvullende huurinkomsten als 'extra' te beschouwen en niet als basis.

Opstellen businesscase

Het verdient de aanbeveling om voor het eventueel gekozen voorkeursscenario, een businesscase op te stellen, waarbij onder andere de dekking wordt bekeken. Denk hierbij aan de volgende dekkingsmogelijkheden:

- Huurtarieven
- Revolverend fonds
- Bijdrage gemeente
- Bijdrage sportverenigingen
- Particuliere bijdragen

PERSPECTIEF OP
BINNENSPOORT **PUTTEN**

EINDRAPPORT | 5 september 2019 | HEMM

